

1680 София, „Бели брези”,
ул. „Хайдушка гора” № 60, ет. 3, ап. 11
тел. +359 2 832 41 36, факс +359 2 832 41 52;
е-мейл: euointegrasofia@gmail.com
www.facebook.com/euointegra
Сдружение „Евроинтегра”
Проект: „ЕКО Образование за здравословна
околна среда”
MIS ETC CODE 336

**ПРОЕКТ: „ЕКО Образование за здравословна околна среда“ - по Програмата
за Трансгранично сътрудничество Румъния - България 2007 - 2013 г.
MIS ETC 336**

**Анализ на постигнатите резултати в рамките на
Дейност 2 „Проучване по въпросите на околната среда“**

Настоящият анализ е изготвен в периода 24.03.2015 - 09.04.2015 г. и представя резултатите от проведено изследване на екологични проблеми в глобален аспект, които оказват влияние на локално ниво в трансграничния регион Румъния - България.

Съдържание:

- Цел на анализа
- Екологични проблеми, засегнати в резултатите от проучването
 - Биоразнообразие
 - Защитени територии
 - Резервати
- Действия, необходими за повишаване на осведомеността по въпросите на околната среда

www.cbromanibulgaria.eu

Инвестираме във вашето бъдеще!

Програмата за Трансгранично Сътрудничество Румъния-България 2007-2013 е съфинансирана от Европейския Съюз чрез Европейския Фонд за Регионално Развитие

1680 София, „Бели брези”,
ул. „Хайдушка гора” № 60, ет. 3, ап. 11
тел. +359 2 832 41 36, факс +359 2 832 41 52;
е-мейл: euointegrasofia@gmail.com
www.facebook.com/euointegra
Сдружение „Евроинтегра”
Проект: „ЕКО Образование за здравословна
околна среда”
MIS ETC CODE 336

1. Цел на анализа

Общата цел на настоящия доклад е да представи необходимостта от повишаване на осведомеността по въпросите на околната среда сред учениците в Румъния и България на ниво средно образование. Това се обуславя от редица фактори:

- Въвеждането на политики, свързани с опазването на околната среда и климата осигуряват устойчиви предимства за нормалното функциониране на европейските и световни екосистеми, както и за опазване здравето и жизнения стандарт на населението. Недостатъчната запознатост сред младите поставя въпросите на околната среда встрани от фокуса на приоритетните световни теми. Подобно negliжиране на сериозни проблеми като промени в климата, замърсяване на въздуха и водата, управление на отпадъците и т.н. би довело до сигурна световна екологична криза, с неопределен срок на настъпване. Достъпът до информация по темата от страна на младите хора следва да бъде първата задължителна стъпка към дългосрочна стратегия за превенция на фатални екологични последици.

- Предизвикателства, пред които е изправен Европейският съюз, са значителни. Природният капитал бива постепенно разрушаван от социо-икономически дейности като земеделие, индустриална дейност, битово потребление на услуги и т.н., като темповете на разрастване на тези вредни фактори нарастват постоянно от 90-те години насам. Глобалният натиск на консуматорското общество оказва все по-значително влияние върху околната среда, което е взаимосвързано с икономическия облик на всяка държава, включително Румъния и България. Установените политики и правителствени

1680 София, „Бели брези”,
ул. „Хайдушка гора” № 60, ет. 3, ап. 11
тел. +359 2 832 41 36, факс +359 2 832 41 52;
е-мейл: euointegrasofia@gmail.com
www.facebook.com/euointegra
Сдружение „Евроинтегра”
Проект: „ЕКО Образование за здравословна
околна среда”
MIS ETC CODE 336

подходи към разрешаването на подобни проблеми видимо са недостатъчно ефикасни в дълготраен аспект, тъй като те залагат на моментно справяне с възникнал проблем, оставяйки на заден план превантивните подходи, сред които ключова роля играе образованието.

- Намаленото замърсяване в последните години значително е подобрило качеството на въздуха и водите в Европа, но все пак не отговаря на амбициите на Седмата програма за действие на ЕС по околна среда. Загубата на почвените функции, разрушаването на земите и климатичните промени остават основни проблеми, чието разрешаване би оказало пряко благоприятно влияние върху икономическото благосъстояние на Европа. Тези теми попадат под вниманието на проучването, към което се отнася настоящия анализ, като са засегнати и други приоритетни въпроси на околната среда.

- Преустановяване загубата на биологично разнообразие до 2020 г. е обща приоритетна цел в екологична политика на ЕС. Въпреки изпълнението на някои по-конкретни цели, постигането на цялостната стратегия за момента изглежда невъзможно. Очаква се въздействията от климатичните промени да продължат да се засилват, което е сред основните причини за съществуването на т.нар. защитени видове и типове местообитания ”с неблагоприятно природозащитно състояние“.

- Редица въздействия върху околната среда остават значителни, въпреки сравнително намалената употреба на предизвикващите ги фактори в последните години. Така например изкопаемите горива все още представляват $\frac{3}{4}$ от енергийните доставки на ЕС - фактор, оказващ тежко негативно влияние върху екосистемите при изменението на климата. Това е в пълно несъответствие с доклада „Визия 2050“, изготвен от специалисти заедно с

www.cbromanibulgaria.eu

Инвестираме във вашето бъдеще!

1680 София, „Бели брези”,
ул. „Хайдушка гора” № 60, ет. 3, ап. 11
тел. +359 2 832 41 36, факс +359 2 832 41 52;
е-мейл: euointegrasofia@gmail.com
www.facebook.com/euointegra
Сдружение „Евроинтегра”
Проект: „ЕКО Образование за здравословна
околна среда”
MIS ETC CODE 336

Европейския климатичен форум, Института за изследване на въздействието на климата и Международния институт за приложен системен анализ. Според въпросния доклад, до 2050 г. европейските страни ще могат да задоволят изцяло нуждите си от електроенергия чрез възобновяеми енергийни източници, в случай че предприемат необходимите мерки. От ключово значение е тези мерки да бъдат представени на младите хора, представляващи бъдещите консуматори на енергия и отговорници за устойчивото опазване на околната среда. Образованието трябва да бъде отправна точка на тяхното отговорно екологично съзнание, така че инвестирането в иновативни методи на преподаване по темата околна среда е ключов инструмент за бъдещи промени с позитивен ефект.

- Глобализацията на екологичните фактори, тенденции и въздействия се явяват сериозни предизвикателства в процеса на управление на околната среда в ЕС. Необходимостта от европейски икономически напредък в глобален аспект обуславя засилената употреба на ресурси, което намалява и дори неутрализира позитивните резултати от намаленото отделяне на парникови газове и съответното замърсяване на въздуха. Необходимо е преминаване към т.нар. „зелена икономика“.

- Съществуват 4 установени подхода в областта на политиката за околна среда като част от достигане на целите на „Визия 2050“. Те са както следва: 1) смекчаване на известните въздействия върху екосистемите и здравето на човека, като същевременно се създават социално-икономически възможности чрез ресурсо-ефективни технологични иновации; 2) адаптиране към очакваните климатични и други промени в околната среда чрез повишаване на устойчивостта, например в градовете; 3) избягване на потенциално сериозни екологични вреди за здравето и благосъстоянието на човека и екосистемите

www.cbromanibulgaria.eu

Инвестираме във вашето бъдеще!

1680 София, „Бели брези”,
ул. „Хайдушка гора” № 60, ет. 3, ап. 11
тел. +359 2 832 41 36, факс +359 2 832 41 52;
е-мейл: euointegrasofia@gmail.com
www.facebook.com/euointegra
Сдружение „Евроинтегра”
Проект: „ЕКО Образование за здравословна
околна среда”
MIS ETC CODE 336

чрез предприемане на предпазни мерки и превантивни действия въз основа на ранни предупреждения от науката; 4) възстановяване на устойчивостта в екосистемите и обществото чрез увеличаване на природните ресурси, допринасяне за икономическото развитие и преодоляване на социалните несправедливости. Въвеждането на темата за опазването на околната среда в училищната тематика, като инструмент за оформяне на съзнанието, е безспорно необходим. Поставяйки екологичните проблеми на дневен ред на ниво средно образование, тяхното решение и превенция биха станали част от ценностната система на подрастващите ученици, изграждайки в тях чувство за отговорност към съхранението на природните ресурси, отправяйки първоначално поглед към местните, а впоследствие и към световните такива.

- Съществува огромна пролука в познанието относно преките взаимоотношения между промените в околната среда и благосъстоянието на хората. Необходимо е тя да бъде запълнена от съответния учебен материал, отговарящ на основните екологични проблеми и поднесен по достъпен за разбиране от младите хора начин. Възбуждането на техния интерес към въпросната тематика е от изключителна важност за устойчивостта на усилията им, насочени към справяне с настоящите и бъдещи промени в контекста на съхранението на природния потенциал.

- Седмата програма за действие по въпросите на околната среда на ЕС предвижда устойчивост на екосистемите, допринасяща за подобрен живот на децата в бъдещ план. Науката и технологиите са правилния метод за изпълнение на този ангажимент, но от приоритетна важност е да бъдат взети неотложни и решителни действия в тази сфера.

www.cbromanibulgaria.eu

Инвестираме във вашето бъдеще!

1680 София, „Бели брези”,
ул. „Хайдушка гора” № 60, ет. 3, ап. 11
тел. +359 2 832 41 36, факс +359 2 832 41 52;
е-мейл: euointegrasofia@gmail.com

www.facebook.com/euointegra

Сдружение „Евроинтегра”

Проект: „ЕКО Образование за здравословна
околна среда”
MIS ETC CODE 336

Таблица ES.1 Указателно обобщение за тенденциите в околната среда

	Тенденции за 5–10 години	Перспектива 20+ години	Напредък към целите на политиката	Прочетете повече в раздел ...
Производство, опазване и подобряване на природния капитал				
Биоразнообразие на сушата и в сладките води			☐	3.3
Използване на земите и почвени функции			Няма цел	3.4
Екологичен статус на сладководните обекти			☒	3.5
Качество на водата и постъпления на хранителни вещества			☐	3.6
Замърсяване на въздуха и въздействието му върху екосистемите			☐	3.7
Разнообразие в морето и в крайбрежните води			☒	3.8
Въздействия върху екосистемите, дължащи се на климатичните промени			Няма цел	3.9
Ефективност на ресурсите и нисковъглеродна икономика				
Ресурсо-ефективност на материалите и употреба на материалите			Няма цел	4.3
Управление на отпадъците			☐	4.4
Емисии на парникови газове и смекчаване на въздействията от климатичните промени			☒ / ☒	4.5
Енергопотребление и употреба на изкопаеми горива			☒	4.6
Търсене на транспортни услуги и свързаните въздействия върху околната среда			☐	4.7
Промислено замърсяване на въздуха, почвите и водите			☐	4.8
Употреба на вода и напрежение върху качеството на водата			☒	4.9
Защита от екологични рискове за здравето				
Замърсяване на водата и свързаните екологични рискове за здравето			☒ / ☐	5.4
Замърсяване на въздуха и свързаните екологични рискове за здравето			☐	5.5
Шумово замърсяване (особено в градските райони)		N.A.	☐	5.6
Градски системи и традиционна инфраструктура			Няма цел	5.7
Промяна в климата и свързаните екологични рискове за здравето			Няма цел	5.8
Химическите вещества и свързаните с тях екологични рискове за здравето			☐ / ☒	5.9

Индикативна оценка на тенденциите и перспективите	Индикативна оценка на напредъка за постигане на целите на политиката
☒ доминират тенденциите към влошаване	☒ до голяма степен се отклонява от пътя за постигане на основните цели на политиката
☐ тенденциите показват смесена картина	☐ частично следва пътя за постигане на основните цели на политиката
☐ доминират тенденциите към подобряване	☒ до голяма степен е на път се постигнат основните цели на политиката

1680 София, „Бели брези”,
ул. „Хайдушка гора” № 60, ет. 3, ап. 11
тел. +359 2 832 41 36, факс +359 2 832 41 52;
е-мейл: euointegrasofia@gmail.com
www.facebook.com/euointegra
Сдружение „Евроинтегра”
Проект: „ЕКО Образование за здравословна
околна среда”
MIS ETC CODE 336

2. Екологични проблеми, засегнати в резултатите от проучването

2.1 Биоразнообразие

2.1.1 Общи характеристики и проблеми

В Европа, над 1000 растителни вида и 150 вида птици са застрашени. Предприетите мерки за справяне с тази ситуация и опазването на флората и фауната се изразяват в следването на политиките на ЕС за околната среда, като мерките за опазването на тези видове са поместени в редица директиви и регламенти.

Човешката дейност има пряко негативно влияние върху екологичното състояние и природния облик в трансгранични регион. Последствията с отрицателен ефект спрямо биоразнообразието са резултат от множество аспекти на социално-икономическото развитие и процесите, засягащи природните богатства чрез постоянна външна намеса. Съществуват редица фактори, които предизвикват промени в екологичната структура и биологичните способности на природния капитал:

- Бързата индустриализация се изразява в развитие на инфраструктурата в големи производствени единици, предимно в сферата на цветната и черна металургия, химическата и нефтохимическата индустрия, както и машиностроенето. Този фактор повишава употребата на изкопаеми (невъзобновими) енергийни ресурси от местни и външни източници, което се отразява негативно поради огромното замърсяване на въздуха, почвата, повърхностните и подпочвените води. Към това можем да прибавим директното и косвеното замърсяване, причинено от неумело управление или дори липса на пречиствателно оборудване в сферата на тежката промишленост.

www.cbromanibulgaria.eu

Инвестираме във вашето бъдеще!

1680 София, „Бели брези”,
ул. „Хайдушка гора” № 60, ет. 3, ап. 11
тел. +359 2 832 41 36, факс +359 2 832 41 52;
е-мейл: euointegrasofia@gmail.com
www.facebook.com/euointegra
Сдружение „Евроинтегра”
Проект: „ЕКО Образование за здравословна
околна среда”
MIS ETC CODE 336

- Концентрацията на горска промишленост в големи единици, която благоприятства свръх-експлоатацията на естествени гори, предизвиква екологичен дисбаланс в множество планински водосбори.
- Развитието и интензивността на земеделските производствени системи, включващи преобразуването на естествени или полустествени екосистеми в обработваема земя, с цел налагане на технологии за интензивно производство, носят своето негативно влияние. Заливните равнини по поречието на р. Дунав биват преградени и преобразувани в интензивни земеделски системи; голяма част от ливадната степна растителност и влажните почви биват преобразувани в обработваема земя; естествените вятърни прегради и горските зони в равнините и полетата биват изсичани.
- Повишава се разнообразието от източници и гъстотата на отделяне на вредни емисии в твърда, течна или газообразна форма, което е придружено от чести нарушения по отношение на максималните допустими количества на замърсяване и правните разпоредби по отношение на опазването на околната среда.
- Прекомерно се експлоатират изкопаемите природни енергийни източници за нуждите на производствените процеси.

Предвид стремежа към устойчиво запазване и развитие на природния капитал, съответните негативни последствия, следва да бъдат внимателно разгледани и взети под внимание:

Активният процес на разрежданесред биологичното разнообразие се изразява под различни форми:

- Намаляване и изчезване на огромен брой растителни видове - 74 изчезнали вида висши растения; причисляване на 1 256 висши растения към

www.cbromanibulgaria.eu

Инвестираме във вашето бъдеще!

1680 София, „Бели брези”,
ул. „Хайдушка гора” № 60, ет. 3, ап. 11
тел. +359 2 832 41 36, факс +359 2 832 41 52;
е-мейл: euointegrasofia@gmail.com
www.facebook.com/euointegra
Сдружение „Евроинтегра”
Проект: „ЕКО Образование за здравословна
околна среда”
MIS ETC CODE 336

категорията „редки видове“; 171 имат статус на уязвими, а 26 растителни вида се водят застрашени от изчезване.

- Значително намаляване на животински видове. Познати са 105 бозайника, представители на местната фауна: 26 от тях за застрашени видове, 35 са уязвими, а при 25 се наблюдават сериозни намаления в популацията. За сметка на това, други 3 вида (вълк, кафява мечка и рис), които принципно се водят редки или изчезнали в множество страни от ЕС, имат многобройна популация в района. Колкото до рибите, броят на видовете, обитаващи румънските води е 216. От тях 11 вида са застрашени, 10 са в критично състояние, а 18 са уязвими.

- Намаляването или премахването на някои видове местообитания или екосистеми в преходните зони (естествени вятърни прегради, влажни почви, като част от огромна структура земеделски или бързотечащи речни системи), дифузното замърсяване, ерозията на почвите и повърхностните оттоци са само част от резултатите, вследствие на вредна за околната среда човешка дейност. Тя оказва и пряко влияние на природния капитал в земеделския сектор чрез реструктуриране и намаляване на биопродуктивния му капацитет.

- Засилването на стопанската дейност упражнява силен натиск върху околната среда и представлява постоянна заплаха за биоразнообразието. Ако направим оценка на резултатите от това негативно влияние, бихме могли да посочим няколко основни категории на вредно въздействие спрямо околната среда:

- Степен на увреждане на видовете и природните местообитания в засегнатите зони; Промени в параметрите на екосистемите; Раздробяване на екосистемите; Мерки за смекчаване на въздействието.

1680 София, „Бели брези”,
ул. „Хайдушка гора” № 60, ет. 3, ап. 11
тел. +359 2 832 41 36, факс +359 2 832 41 52;
е-мейл: euointegrasofia@gmail.com
www.facebook.com/euointegra
Сдружение „Евроинтегра”
Проект: „ЕКО Образование за здравословна
околна среда”
MIS ETC CODE 336

- Основните заплахи за биоразнообразието съответно биха могли да бъдат изведени по следния начин:
 - Загуба и раздробяване на местообитания поради урбанизация, инфраструктурно развитие и експлоатация на природни ресурси;
 - Изоставяне на традиционни системи за използване на почвата, особено пасища и ливади; изгаряне на стърнища; прекомерна паша;
 - Намаляване на подпочвените водни резерви, като резултат от продължителна напоителна дейност, водеща до частично или напълно засушаване на десетки хектари гори;
 - Свърхексплоатация на екосистеми и видове - индустриалното земеделие води до понижение сред почвените ресурси и тежка ерозия на склоновете, както и разграждане на екосистемите; неправилна организация на прибиране на реколтата.
 - Загуба на влажни почви вследствие от преобразуването им в земеделска земя; неправилна употреба на влажните почви и т.н.;
 - Опасност от инвазивни растителни видове;
 - Замърсяване - киселинните дъждове оказват негативно влияние върху горите, а еутрофикацията упражнява отрицателно влияние върху влажните почви;
 - Липса на контрол спрямо изхвърлянето на отпадъци в защитените зони;
 - Дейност на ветропаркове - основното вредно въздействие, което се обсъжда приоритетно в контекста на опазването на околната среда, е свързано с полета на определени видове птици в обсега на

www.cbromanibulgaria.eu

Инвестираме във вашето бъдеще!

1680 София, „Бели брези”,
ул. „Хайдушка гора” № 60, ет. 3, ап. 11
тел. +359 2 832 41 36, факс +359 2 832 41 52;
е-мейл: euointegrasofia@gmail.com
www.facebook.com/euointegra
Сдружение „Евроинтегра”
Проект: „ЕКО Образование за здравословна
околна среда”
MIS ETC CODE 336

движещите се вятърни ротори и обезпокояване на местообитания, ако птичите колонии са по-големи в съответната зона.

- Ниско ниво на осведоменост и участие от страна на гражданите;
- Неуспешно прилагане на адекватно екологично образование в училищата;
- Естествени негативни влияния - екстремни метеорологични условия;
- Нарастване броя на населението; Промени в ландшафта и екосистемите.

2.1.2 Флора и фауна в трансграничните окръзи в Румъния:

- Окръг Мехединци: В природните паркове се срещат огромен брой редки, застрашени или ендемични видове (28 ендемични вида в природен парк „Железни врата“; 23 ендемични вида в природен парк „Домоглед-Валя Черней“), които изискват предприемането на специфични мерки за опазване. Състоянието на естествените местообитания е пряко свързан с влиянието на други екологични фактори. Проведеното проучване относно фауната за конкретния окръг показва огромно разнообразие от гръбначни (риби, земноводни, птици и бозайници) и безгръбначни животински видове, както и множество представители на орнитофауната (птичия свят). Последните са концентрирани предимно в Природен парк „Железни врата“ и две от влажнопочвените зони в окръга.

1680 София, „Бели брези”,
ул. „Хайдушка гора” № 60, ет. 3, ап. 11
тел. +359 2 832 41 36, факс +359 2 832 41 52;
е-мейл: euointegrasofia@gmail.com
www.facebook.com/euointegra
Сдружение „Евроинтегра”
Проект: „ЕКО Образование за здравословна
околна среда”
MIS ETC CODE 336

- Окръг Долж: обособени са 4 местообитания с национално значение - блата, с богати на минерални соли ресурси; залесени пасища; широколистни гори; природни дистрофични езера и водоеми; 19 местообитания с общностен интерес (тревни съобщества и др.); олиготрофни и мезотрофни мъртви води; евро-сибирска степна растителност; и т.н. 170 вида са идентифицирани под национален интерес и 86 - под общностен. Колкото до представителите на флората и фауната - 56 растителни и 114 животински вида представляват национален интерес.
- Окръг Олт: характеризира се с умерена степен на биоразнообразие, по отношение броя видове, местообитания и екосистемите, които формират, но настоящите промени в ландшафта носят със себе си значителни вреди - интензивността на фермерското производство оказва влияние основно върху производителните райони, като прекратяването на земеделски дейности се наблюдава по-конкретно в нископродуктивните зони. По отношение на флората, в окръг Олт са идентифицирани 2700 растителни вида, три от които са обявени за природно наследство, 9 са застрашени, 17 уязвими и 35 редки. Идентифицирани и описани са 13 типа влажни местообитания, едно специфично пасищно-ливадно местообитание и 6 горски местообитания. Климатичните влияния от безводните югозападни зони, умерените зони в северната част на окръга и климатичните разлики между северната и южната част, породени от разликата в надморската височина, са довели до образуването на огромно множество местообитания.
- Окръг Телеорман: цялостно запазена горска среда, с изключение на малка част, изложена на неблагоприятни условия, поради явления като

www.cbromanibulgaria.eu

Инвестираме във вашето бъдеще!

1680 София, „Бели брези”,
ул. „Хайдушка гора” № 60, ет. 3, ап. 11
тел. +359 2 832 41 36, факс +359 2 832 41 52;
е-мейл: euointegrasofia@gmail.com
www.facebook.com/euointegra
Сдружение „Евроинтегра”
Проект: „ЕКО Образование за здравословна
околна среда”
MIS ETC CODE 336

засушаване и прекомерно изсичане на дървета. Горите покриват 24 708 хектара - 4.3 % от площта на окръга.

- Окръг Гюргево: установени са няколко категориите защитени зони, сред които: 6 защитени зони от национално значение и нови защитени зони от общностно значение (16.43 % от площта на окръга). Основните видове в конкретния окръг са горски зони, обработваеми земи и водни басейни. Горите представляват важна част от биоразнообразието, тъй като осигуряват естествени местообитания за растителни и животински видове, както и защита от ерозия на почвата и наводнения; регулират климата; осигуряват приятно място за отдих. 10 % от площта на окръг Гюргево е покрита с гори, така че запазването им е от приоритетна важност.

- Окръг Кълъраш: преобладава околна среда с човешка среда на живот от 98 %, преобладаваща в равнинните зони. Най-често срещаните местообитания са пасища, гори и сладководни басейни. Флората и фауната в окръга се характеризират със степни и лесостепни зони, повлиявани от екологичната обстановка в самия окръг и около него. Фауната включва ловни видове, сред които дива свиня, сърна, фазан, див заек, лисица и други. В язовирите и езерата се срещат диви патици и гъски. Сред рибните представители, обитаващи тези водни басейни, се открояват каракуда, платика, костур, бяла риба и щука, а по поречието на р. Дунав - сом, есетра и скумрия.

- Окръг Констанца: характеризира се с огромен брой естествени и полуестествени местообитания, изключително разнообразни откъм видове - водни местообитания (сладководни, соленоводни, морсководни и крайбрежни), земни местообитания (горски, пасищни, степни и влажни) и подземни местообитания (пещерни). Флората в добруджанската част се характеризира с

www.cbromanibulgaria.eu

Инвестираме във вашето бъдеще!

1680 София, „Бели брези”,
ул. „Хайдушка гора” № 60, ет. 3, ап. 11
тел. +359 2 832 41 36, факс +359 2 832 41 52;
е-мейл: euointegrasofia@gmail.com
www.facebook.com/euointegra
Сдружение „Евроинтегра”
Проект: „ЕКО Образование за здравословна
околна среда”
MIS ETC CODE 336

особено изразена миграция, в резултат на климатичните промени, изначалните характеристики на различните типове почви, както и връзката им с миграцията на различните видове фитогеографски елементи. Дивите животни в окръга се радват на изключително разнообразие, поради наличието на множество местообитания. Те са представявани от над 345 гръбначни (45 вида бозайници, 243 вида птици, 19 вида влечуги, 10 вида земноводни, 28 вида риби), както и огромен брой безгръбначни животни.

2.1.3 Флора и фауна в трансграничните области в България:

Според геоботаническото зонироване в България, граничната зона се намира в територията на Европейската широколистна горска система, която покрива част от евразийския степен и лесостепен регион. Физиографското местоположение на граничната зона обуславя значително биоразнообразие. Защитените местообитания, типични за проучения район, биват представявани от термофилни букови гори, дъбови и габъррови гори, смесени гори със сипеи и стръмни, и други. Редица влажни зони по поречието на р. Дунав са от изключителна важност за дивия живот. Най-значителната от тях е езерото Сребърна. 179 вида са установени в тази защитена зона, от които 50 са включени в Червената книга на България. Там гнезди, единствено в България, колонията на „къдроглавия пеликан“. Езерото, заедно със заобикалящите го влажни почви, са важна естествена среда за много други видове като: малък корморан, нощна чапла, лопатарка, червена патица, видра, пор и пъстър пор. В солените езера и речните устия гнездят много редки птици - голяма част от популацията на

1680 София, „Бели брези”,
ул. „Хайдушка гора” № 60, ет. 3, ап. 11
тел. +359 2 832 41 36, факс +359 2 832 41 52;
е-мейл: euointegrasofia@gmail.com
www.facebook.com/euointegra
Сдружение „Евроинтегра”
Проект: „ЕКО Образование за здравословна
околна среда”
MIS ETC CODE 336

червеногушата гъска, хиляди ята от отвъдгранични птици, гнездящи на тази територия.

- Област Видин: биоразнообразието в областта е много богато. Разнообразието на флората в района произлиза от благоприятните условия и разнообразие на местообитанията. В рамките на сравнително ограничена територия са разпространени почти всички видове, срещани в България. Богатата фауна бива представявана от 179 вида птици, 53 вида бозайници (сред които 14 вида прилепи), 11 вида земноводни и 15 вида змии. Птиците се явяват мнозинство сред гръбначните представители на животинския свят.

- Област Монтана: Биологичното разнообразие е голямо. Северните склонове на Западна Стара планина в подножието на връх Ком са заети от редки за Стара планина естествени смърчови и смърчово-елово-букови дендроценози. В Копиловския дял на Западна Стара планина има вековни широколистни и иглолистни гори.

Защитената местност „Рибарниците при Орсоя“ в землището на град Лом е характерно местообитание на защитени, редки и уязвими видове от флората и фауната - център за хранене, почивка, размножаване, гнездене и зимуване на различни мигриращи птици.

- Област Враца: разнообразието от растителни и животински видове в най-южната част на областта и в Дунавския регион е изключително високо. Огромни скални комплекси в природния парк Врачански балкан са местообитание за над 250 вида гръбначни животни, сред които най-многочислените групи са съставени от над 180 вида птици. Районът е естествена среда за гнездене на видове като: жълтоклюна гарга, алпийски кълвач, каменна пеперуда, горска бърбица, някои видове кълвачи и египетски лешояд. Макар и

1680 София, „Бели брези”,
ул. „Хайдушка гора” № 60, ет. 3, ап. 11
тел. +359 2 832 41 36, факс +359 2 832 41 52;
е-мейл: euointegrasofia@gmail.com
www.facebook.com/euointegra
Сдружение „Евроинтегра”
Проект: „ЕКО Образование за здравословна
околна среда”
MIS ETC CODE 336

рядко, в района може да бъде забелязан златен орел, опашат мишелов, ястреб и други плячкосващи птици, използващи зоната за ловуване. Пещерната фауна е сред най-големите ценности за региона. Флората е богата на множество редки и застрашени видове - само в природен парк Врачански балкан се срещат над 700 растителни вида, което представлява 1/5 от флората в България; 51 от тях са обявени за редки или застрашени, а 25 вида са защитени със закон. Горските богатства в планинските райони включват бук, дъб, смърч, бял и черен бор. Разпространени са също много видове билки, включително жълт кантарион, риган, маточина, равнец, липа, черен бъз, глог, червен божур и други. Сред често срещаните животински видове са сърна, елен, елен лопатар, дива свиня, див заек и фазан. Богатството на орнитофауната обхваща редица водни птици, в това число лебед, пеликан, ибис, гъска, патица, гмурец и други; хищни птици като орли и гарвани; бухали.

- Област Плевен: разнообразие от местообитания - от блатни до пясъчни, пасища, храсталаци, горски и скални зони, т.н. В областта пребивават някои защитени растителни видове, включително плаващи растения, кокиче гигант и много други. Сред животните се срещат някои земноводни, безгръбначни, риби, бозайници и множество птици, като повечето от тях са защитени видове. В района биват забелязвани: черен щъркел, червеначапла, воден бик, ястреб, мишелов, малъкорел, степенорел, креслив орел, златен орел, орел змияр, прериенсокол, а

- голям горски водобегач, горски бекас, скалист гълъб, бухали т.н.
- Област Велико Търново: горите обхващат значителен дял от защитените зони в областта. Сред по-важните видове за опазване са обикновен саламандър, воден бик, дървесна жаба, водна костенурка, видри и много други.

www.cbromanibulgaria.eu

Инвестираме във вашето бъдеще!

1680 София, „Бели брези”,
ул. „Хайдушка гора” № 60, ет. 3, ап. 11
тел. +359 2 832 41 36, факс +359 2 832 41 52;
е-мейл: euointegrasofia@gmail.com
www.facebook.com/euointegra
Сдружение „Евроинтегра”
Проект: „ЕКО Образование за здравословна
околна среда”
MIS ETC CODE 336

Сред редките и защитени видове птици се срещат: сива чапла, чапла джудже, черен щъркел, обикновен мишелов, ястреб, прериен сокол, ливаден дърдавец, блатна кокошка, голям горски водобегач, дългоуха горска сова, сив кълвач и др.

- Област Русе: Природен парк Русенски лом е представлява среда на местообитание за над 930 растителни вида. Сред по-редките видове са: обикновено кокиче, горска съсънка, обикновен седеф и много други. Сред невероятното разнообразие от животни се срещат 10 вида земноводни (5 от които защитени) и 19 вида влечуги. Горите са дом за 66 вида бозайници при 92 общо за България (от които 20 гризачи). В тази област съжителстват също: елен, сърна, дива свиня, вълк, лисица, чакал, рис, таралежи др. Птичият свят в района на Лом удивлява с преобладаващото животинско разнообразие: египетски лешояд, златен орел, белошипа ветрушка, червен ангъч и много други, които са само част от видовете, които биват забелязани в нишите и по терасите около р. Лом.

- Област Силистра: характерна с множеството гори с преобладаващо наличие на дъбови и габъррови гори. Най-важната защитена зона в областта е резервата „Сребърна“, където са идентифицирани до момента 230 видове птици (представляващи 57.5 % от орнитофауната в България), като 132 от тези видове са гнездящи, а 98 - зимуващи.

- Област Добрич: благоприятните физико-географски фактори в областта, като равнинния ландшафт и отлична почвена структура, осигуряват предпоставките за наличието на преобладаваща част обработваема земеделска земя - 80.3 %, спрямо 58 % в национален мащаб. Процентното съотношение на гористи зони е изключително малко - само 12.3 %, сравнено със средното в национален аспект - 34 %. Въпреки интензивно развитото земеделие в област

www.cbromanibulgaria.eu

Инвестираме във вашето бъдеще!

1680 София, „Бели брези”,
ул. „Хайдушка гора” № 60, ет. 3, ап. 11
тел. +359 2 832 41 36, факс +359 2 832 41 52;
е-мейл: euointegrasofia@gmail.com
www.facebook.com/euointegra
Сдружение „Евроинтегра”
Проект: „ЕКО Образование за здравословна
околна среда”
MIS ETC CODE 336

Добрич, все още има недокоснати от човешка дейност места. Над този район преминава един от двата маршрута на мигриращи птици - „Виа Понтика“. В района се срещат също крайбрежни влажни почви с международно значение, степни зони с богата растителност (близо 400 вида), включващи 40 редки вида.

2.2 Защитени територии

2.2.1 Национални паркове в трансграничните окръзи в Румъния:

- Окръг Мехединци: ДОМОГЛЕД - ВАЛЯ ЧЕРНЕЙ <http://www.domogled-cerna.ro/>

Географско разположение: Националният парк Домоглед - Валя Черней е разположен в окръзите - източен Караш-Северин (23.185 хектара), западен Мехединци (8.220 хектара), западен Горж (29.806 хектара).

От географска гледна точка, Паркът се простира по коритото на река Черна от изворите ѝ до вливането ѝ в река Беларека, сред масивите на Планина Годяну и Планина Черней.

Общата площ на парка е 61.211 хектара.

Създаден през: предложен за включване в списъка през 1990г., включен през 2000 г.

Природни резервати: Коронини-Бедина, Домоглед, Ярдашица, Яуна-Крайова, Пещерата Бързони, Кеиле Коркоайей, Чучевеле Черней, Пиатра Клошанилор, Върхът на Стан и Валя Цесна.

Хабитати: Букови гори (Symphyto-Fagion, Asperulo-Fagetum), средно-европейски букови гори (Cephalanthero-Fagion), Алувиални гори Alnus

www.cbrcromaniabulgaria.eu

Инвестираме във вашето бъдеще!

1680 София, „Бели брези”,
ул. „Хайдушка гора” № 60, ет. 3, ап. 11
тел. +359 2 832 41 36, факс +359 2 832 41 52;
е-мейл: euointegrasofia@gmail.com
www.facebook.com/euointegra
Сдружение „Евроинтегра”
Проект: „ЕКО Образование за здравословна
околна среда”
MIS ETC CODE 336

glutinosa и Fraxinus excelsior, Илирийски дъбови гори, Алпийски и бореални храсти ит.н.

Флора и фауна:

Бозайници, влечуги, земноводни, насекоми:

14 вида бозайници: кафява мека, рис, речна видра, дългокрил прилеп и т.н.

Едно влечуго и едно земноводно - широкоопашата костенурка, жълтокоремна бумка

6 вида риби: малка кротушка, главоч, балкански щипок, распер и т.н.

22 вида безгръбначни

Птици:

Планинска бърбица, скален орел, орел змияр, обикновена кукувица, сирийски пъстър кълвач и т.н.

Триви и цветя:

Венерина обувка, планински карамфил, бял скален карамфил и т.н.

Забележителност (в близост):

- манастир Тисмана
- балнеологичен комплекс Бъиле Херкулане
- дървени църкви: „Св. Воеводи”, „Св. Николай” и т.н.
- археологически комплекс Зъвои, Воислова, Бъиле Херкулане и т.н.

1680 София, „Бели брези”,
ул. „Хайдушка гора” № 60, ет. 3, ап. 11
тел. +359 2 832 41 36, факс +359 2 832 41 52;
е-мейл: euointegrasofia@gmail.com
www.facebook.com/euointegra
Сдружение „Евроинтегра”
Проект: „ЕКО Образование за здравословна
околна среда”
MIS ETC CODE 336

- **КОНСТАНЦА: ДЕЛТА НА ДУНАВ** - обявен за природен парк през 1991 г. <http://www.deltadunarii.ro/> , национален парк - биосферен резерват, включен в Списъка на световното наследство на ЮНЕСКО

Географско разположение: Делтата на Дунав граничи на югозапад с Добруджанското плато, на север с Басарабия, на изток се излива в Черно Море. На север, ръкавите Килия и Мусура представляват границата на Румъния с Украйна. Общата площ на делтата, заедно с комплекса лагуни Разим-Синое, възлиза на 5050 кв. км, от които 732 кв.км са на територията на Украйна.

При Пътлъджанка Дунав се разделя на два ръкава Килия (север) и Тулча (юг). Ръкавът Тулча се разделя на р. Св. Георги и Сулина.

Създаден през: обявен за природен парк през 1991 г.

Природни резервати: Капул Долошман, Крепост Хистрия, Комплекс Вътафу-Лундулец, Комплекс Сакалин Зътоане, о-в Попина, езеро Поткоава, гора Караорман, Летя, Рошка-Бухайова, ез. Белчуг и т.н.

Хабитати: в зоната на делтата са идентифицирани 29 вида хабитати от общностен интерес: дюни с *Hippophae rhamnoides*, алувиални пасища от *Cnidion dubii*, горска растителност космат дъб и т.н.

Флора и фауна:

Флора: растителност, специфична за влажните зони, заема 78% от общата площ (тръстика, папур, острица и т.н.), крайречните гори заемат 6% от делтата - върба, ясен, елша, топола и т.н.

1680 София, „Бели брези”,
ул. „Хайдушка гора” № 60, ет. 3, ап. 11
тел. +359 2 832 41 36, факс +359 2 832 41 52;
е-мейл: euointegrasofia@gmail.com
www.facebook.com/euointegra
Сдружение „Евроинтегра”
Проект: „ЕКО Образование за здравословна
околна среда”
MIS ETC CODE 336

Фауна: Делтата на Дунав е дом на над 360 вида птици и 45 вида сладководни риби. Тя е дом на милиони прелетни птици от цял свят. Основни видове риба в Делтата са щуката и сомът.

Бозайници: дива свиня, речна видра, ондатра, европейска норка, невестулка, златист чакал, степен пор, таралеж и т.н.

Птици: малка белочела гъска, царски орел, лятно бърне итн

Забележителност (в близост):

- Православна църква „Благовещение”, Тулча, 1869 г.
- Манастир и римски град Халмирис, Муригьол
- Джамия Азизе
- Крепостта Аргамум.-Оргаме, Тулча
- Черно Море, планини Мъчинулуй, комплекс лагуни Разим-Синое (Добруджански лимани) и т.н.

2.2.2 Защитени територии в трансграничните области в България:

Защитени територии е обобщено понятие, което обхваща всички паркове, резервати, забележителности и защитени местности. През 1933 г. е обявен първият резерват в България - Силкосия, а през 1934 г. е обявен за първият природен парк не само в България, но и на Балканския полуостров.

1680 София, „Бели брези”,
ул. „Хайдушка гора” № 60, ет. 3, ап. 11
тел. +359 2 832 41 36, факс +359 2 832 41 52;
е-мейл: euointegrasofia@gmail.com
www.facebook.com/euointegra
Сдружение „Евроинтегра”
Проект: „ЕКО Образование за здравословна
околна среда”
MIS ETC CODE 336

- Област Враца и област Монтана: **Врачански Балкан** - природен парк, намиращ се във Врачанска планина, която е част от Стара планина. Обявен е през 1989 г. Разположен на територията на области - Враца, Монтана, София.

На територията на парка е резервата „Врачански карст”. Обявен е през 1983 г. Разположен е в област Враца.

Защитени местности в природния парк:

- Боров камък,
- Връх Вола,
- Лакатнишки скали.

Забележителности:

- Вратцата - ждрело,
- Леденика - пещера,
- Ритлите - изправени скални образувания,
- Темната дупка - пещера.

- Област Добрич: **Златни пясъци** - природен парк в област Варна и област Добрич - с. Кранево. Обявен през 1943 г. Опазват се дъбови гори / цер, благун, космат дъб / и лонгозни гори - мъждрян, полски ясен, липа, габър, цер, увивни растения - бръшлян, повет.

На територията природния парк е разположен Аладжа манастир.

www.cbromanibulgaria.eu

Инвестираме във вашето бъдеще!

1680 София, „Бели брези”,
ул. „Хайдушка гора” № 60, ет. 3, ап. 11
тел. +359 2 832 41 36, факс +359 2 832 41 52;
е-мейл: euointegrasofia@gmail.com
www.facebook.com/euointegra
Сдружение „Евроинтегра”
Проект: „ЕКО Образование за здравословна
околна среда”
MIS ETC CODE 336

- Област Плевен и област Велико Търново: **Персина** - природен парк разположен в Свищовско-Беленската низина на територията на областите Плевен и Велико Търново. Обявен през 2000 г.

На територията на природния парк се включват резерватите:

- „Персинско блато” обявен през 1981 за опазване на рибарки, чайки, корморани, чапли, диви патици и гъски. Разположен в област Плевен.

- „Китка” на о. Китка - за опазване на морския орел. На територията на област Плевен.

- „Милка” на о. Милка - за опазване на морския орел. На територията на област Плевен.

- Област Русе: **Русенски Лом** - природен парк в поречието на река Русенски Лом. Обявен през 1970 г. като народен парк. Област Русе. Опазват се широколистни гори - келяв габър, драка, акация, цер, благун.

На територията на парка са:

- Архитектурен резерват „Скални църкви” при Иваново

- Архитектурен резерват „Червен”

- Скален манастир при Басарбово - единствен действащ скален манастир в страната.

2.3 Природни паркове и резервати

2.3.1 Природни паркове в трансграничните окръзи в Румъния

1680 София, „Бели брези”,
ул. „Хайдушка гора” № 60, ет. 3, ап. 11
тел. +359 2 832 41 36, факс +359 2 832 41 52;
е-мейл: euointegrasofia@gmail.com
www.facebook.com/euointegra
Сдружение „Евроинтегра”
Проект: „ЕКО Образование за здравословна
околна среда”
MIS ETC CODE 336

- **Мехединци: ПЛАТО МЕХЕДИНЦИ** - обявен за природен парк през 2005г.

Географско разположение: в югозападна Румъния, на запад от река Мотру, в полите на планини Мехединци.

Флора и фауна: широколистни гори, различни видове под-средиземноморски растения. Фауна характерна за широколистните гори: дива свиня, хищници като вълк, лисица.

Резервати: Пещерата на Епуран, Люлякова гора в Поноареле.

ЖЕЛЕЗНИ ВРАТА - обявен за природен парк през 2000г. <http://www.portiledefier.ro/>

Географско разположение: Разположен в югозападната част на Румъния, на границата със Сърбия, заема площ от 115.655 хектара. Разполага се частично на териториите на окръзите Караш-Северин и Мехединци.

Създаден през: обявен за природен парк през 2000 г.

Защитени зони: 18 на брой: Валя Огълъникулуй, Кракул Кручи, Валя Маре, Влажна зона о-в Калиновъц, Базиаш, Балта Нера - Дунав и т.н.

Флора и фауна:

Флора: паркът Железни Врата изобилства от бореални растения, планински растения, средиземноморски растения. Описани са и са идентифицирани 171 вида растения, 26 ендемични растения.

Фауна: 34 вида бозайници, хищници (мечка, вълк, лисица, рис и т.н.), 14 вида земноводни, 17 вида влечуги, 205 вида птици и т.н.

Забележителност (в близост):

- Крепостта Ладислау

www.cbromanibulgaria.eu

Инвестираме във вашето бъдеще!

1680 София, „Бели брези”,
ул. „Хайдушка гора” № 60, ет. 3, ап. 11
тел. +359 2 832 41 36, факс +359 2 832 41 52;
е-мейл: euointegrasofia@gmail.com
www.facebook.com/euointegra
Сдружение „Евроинтегра”
Проект: „ЕКО Образование за здравословна
околна среда”
MIS ETC CODE 336

- Крепостта Три Куле
 - Манастир Водица
 - Манастир св. Ана
 - Манастир Мракония
 - Барелеф на Дечебал
 - Пещери: Гаура Киндий II, Ветерани, Хайдучилор
 - Езерата при Железни Врата I
- ГЮРГЕВО: КОМАНА - обявен за природен парк през 2005

г. <http://www.comanaparc.ro/>

Географско разположение: разположен е в Мунтения, на територията на окръг Гюргево

Създаден през: обявен за природен парк през 2005 г.

Хабитати: дъбови и габъррови гори, смесени крайречни гори, европейско-сибирска горско-степна растителност и т.н.

Флора и фауна:

Флора: голямо разнообразие от растения, някои от които ендемитни, редки, защитени.

Фауна: два бозайника: лалугер, голям нощник, едно влечуго, две земноводни, птици: сива чапла, късопръст ястреб, елшова скатия и т.н.

Забележителност (в близост):

- църкви: „Успение Богородично”, „Св. Георги”, „Св. Николай”, „Св. Параскева” и т.н.

2.3.2 Резервати в трансграничните области в България

www.cbromanibulgaria.eu

Инвестираме във вашето бъдеще!

1680 София, „Бели брези”,
ул. „Хайдушка гора” № 60, ет. 3, ап. 11
тел. +359 2 832 41 36, факс +359 2 832 41 52;
е-мейл: euointegrasofia@gmail.com
www.facebook.com/euointegra
Сдружение „Евроинтегра”
Проект: „ЕКО Образование за здравословна
околна среда”
MIS ETC CODE 336

- **Област Видин: Чупрене** - един от най-големите биосферни резервати в България. Обявен за резерват през 1973 г. за опазване на най-северните иглолистни гори на България. През 1977 г. е включен в списъка на биосферните резервати.

Разположен в Чипровска планина, Западна Стара планина. 90% от територията са гори - смърч, ела, бук, обикновен явор, трепетлика, планински явор.

Разнообразен животински свят. Единственият резерват в България постоянно обитаван от вълци.

- **Област Монтана: Ибиша - поддържан резерват**

Остров Ибиша е разположен срещу устието на река Цибрица. Основан през 1984 г. Поддържан резерват от 1999 г. Островът е зает от заливни гори от крехка върба, бяла върба, черна елша, черна топола.

Най-голяма смесена колония от корморани и чапли. Обитава се от нощна чапла, малка бяла чапла, гривеста чапла, лопатарка, зелен кълвач, зеленоглава патица. За първи път е установено гнездене на стридояда по поречието на река Дунав / през 1989 г. / и гнездене на световно застрашения малък корморан и бялата лопатарка.

- **Област Враца: Врачански карст** - резерват в природния парк „Врачански Балкан”. Обявен през 1983 г. Опазва животинския свят и типичен карстов терен с разнообразни геоморфоложки образувания, уникална пещерна фауна, реликтни видове. Гора от келяв габър, обикновен габър, мъждрян, бук,

www.cbromanibulgaria.eu

Инвестираме във вашето бъдеще!

1680 София, „Бели брези”,
ул. „Хайдушка гора” № 60, ет. 3, ап. 11
тел. +359 2 832 41 36, факс +359 2 832 41 52;
е-мейл: euointegrasofia@gmail.com
www.facebook.com/euointegra
Сдружение „Евроинтегра”
Проект: „ЕКО Образование за здравословна
околна среда”
MIS ETC CODE 336

полски клен, черен бор. От тревите се срещат кокиче, самодивско лале, горска съсънка.

Животни - гарван гробар, египетски лешояд, черен щъркел, алпийски бързолет, жълтоклюна чавка.

- Област Плевен: Резервати разположени в природен парк „Персина”

- **Персински блата** - резерватът е обявен през 1981 г. В резервата е забранена всякаква човешка дейност. Разположен на о. Персин - обхваща Песчанско блато, Мъртво блато и Дульово блато. Има находища на водна лилия, дяволски орех, водна папрат, разковниче.

Обитаван е от много птици - червеноврат гмурец, белобуза рибарка, речна чайка, голям корморан. В резервата има 170 вида птици.

- **Китка** - резерват обявен през 1981 г. Опазва растителността и морския орел.
- **Милка** - резерват; опазва се морския орел.

- Област Велико Търново: **Бяла крава** - резерват разположен в Еленския Балкан. Обявен през 1968 г. за опазване на вековната букова гора и карстовите извори „Бяла крава”.

Виреят бук, габър, явор, дива череша, липа, трепетлика. Средна височина - 30 метра. Възраст - 130 години. Интересен храст е лавровишната, която е средиземноморски вид.

1680 София, „Бели брези”,
ул. „Хайдушка гора” № 60, ет. 3, ап. 11
тел. +359 2 832 41 36, факс +359 2 832 41 52;
е-мейл: euointegrasofia@gmail.com
www.facebook.com/euointegra
Сдружение „Евроинтегра”
Проект: „ЕКО Образование за здравословна
околна среда”
MIS ETC CODE 336

- Област Русе: **Бели Лом** - резерват на територията на областите Разград и Русе /община Ветово/. Обявен през 1980 г. за да се запазят характерните за Лудогорието горски екосистеми - дъбово-липови гори, благун, летен и зимен дъб, сребролистна липа, дребнолистна липа, обикновен габър, келяв габър, полски клен, ясен. Храсти - глог, люляк, драка, смрадлика.

По крайбрежието на реката има върби, елша, бяла топола.

Фауна - кълвач, бял щъркел, гривеста и ръждива чапла, петнист орел, осояд, сокол орко.

- Област Силистра: **Сребърна** - Резерватът е разположен в западната част на Айдемирската низина, на 16 км от град Силистра. Най-голямо крайречно езеро в България. Дълбочина от 1 до 3 метра. На 2 км от река Дунав на главния път на прелетните птици между Европа и Африка „Via pontica“. През 1975 г. Сребърна е включена в Рамсарска конвенция за опазване на влажните зони с международно значение. През 1977 г. е обявен за биосферен резерват от списъка на ЮНЕСКО. Сребърна е сред Стоте национални туристически обекти на Българския туристически съюз.

Има природонаучен музей. Животът в резервата може да се наблюдава чрез видеокамери - 227 вида птици: 140 вида гнездят в резервата; 94 видазимуващи; 65 вида от Червената книга на България; 90 вида от европейско природозащитно значение / SPEC /

- Област Добрич: **Балтата** - поддържан резерват в област Добрич. Разположен на черноморското крайбрежие в землището на с. Оброчище, община

1680 София, „Бели брези”,
ул. „Хайдушка гора” № 60, ет. 3, ап. 11
тел. +359 2 832 41 36, факс +359 2 832 41 52;
е-мейл: euointegrasofia@gmail.com
www.facebook.com/euointegra
Сдружение „Евроинтегра”
Проект: „ЕКО Образование за здравословна
околна среда”
MIS ETC CODE 336

Балчик. Обявен през 1978 г.; поддържан резерват - от 1999 г. Обхваща най-северно разположената лонгозна гора в България, по устието на река Батова.

В гората преобладава полски бряст и остролист ясен, които достигат до 35 м височина. Среща се летен дъб, полски ясен, дива круша, обикновен габър, черна елша, бяла топола, бяла върба.

Подлес - обикновен и черен глог, къпина, шипка, леска, калина. Има гърбач, бръшлян, дива лоза, обикновен повет. Триви - блатно кокиче, див зюмбюл, оман, лютиче, острица, върбовка, медицинска ружа.

- **Калиакра** - резерват, който обхваща едноименния нос. Типични степни растения - калиакренско плюскавиче, калиакренска метличина, теснолист божур, седефче, коило, кавказки пелин. Гнездят - аристотелев корморан, малък воден бик, малък гмурец, патици. На север от полуострова се намират две малки влажни зони - **Болата и Тауклиман**.

2.4 Делтата на р. Дунав

Делтата на р. Дунав е най-влажната зона в Европас повърхнина от 5240 км². Това е втората най-голяма делта в Европа, след тази на р. Волга (18 000 км²). Изключително разнообразната структура на естествените екосистеми, повечето от които незасегнати от човешка дейност, прави делтата на р. Дунав, заедно с лагуната на езерата Разим и Синое, един природен комплекс от световно значение. Обявен е за биосферен резерват, включен в Рамсарската конвенция и Списъка на световно културно и природно наследство.

www.cbromanibulgaria.eu

Инвестираме във вашето бъдеще!

1680 София, „Бели брези”,
ул. „Хайдушка гора” № 60, ет. 3, ап. 11
тел. +359 2 832 41 36, факс +359 2 832 41 52;
е-мейл: euointegrasofia@gmail.com
www.facebook.com/euointegra
Сдружение „Евроинтегра”
Проект: „ЕКО Образование за здравословна
околна среда”
MIS ETC CODE 336

➤ **Негативни последици за делтата на р. Дунав:**

Вследствие премахването на заливните равнини, плодородният капацитет на Дунавската делта бива превишаван още от 80-те години, а днес е засегнат от значителна еутрофикация, което се отразило по следния начин:

- Намаляване или дори изчезване на потопени макрофити, изменящи специфичния спектър на водораслите, както и разпространението на конкурентни видове в условията на хранителни вещества в изобилие (синьо-зелени водорасли) са възможни само при наличието на заливни низини;
- Изменение в специфичния спектър рибарство и намаляването на рибната популация оказват негативно икономическо влияние, поради загуба на плитките зони в заливните низини - подходяща среда за хранене и размножаване.
- Промени сред тръстикова растителност - като пример: непоправими щети върху територия от 60 000 хка, резултат от план за интензивна експлоатация от 50те години.

Отделно отнегативните последици, причинени от еутрофикация, биологичното разнообразие на делтата се влияе от изменението и унищожаването на местообитанията при промяна на хидрологичния режим, причинена вследствие на откриването на канали, или изсичането на меандри (напр. р. Кава Св. Георги), превръщането на големи

www.cbromanibulgaria.eu

Инвестираме във вашето бъдеще!

1680 София, „Бели брези”,
ул. “Хайдушка гора” № 60, ет. 3, ап. 11
тел. +359 2 832 41 36, факс +359 2 832 41 52;
е-мейл: euointegrasofia@gmail.com
www.facebook.com/euointegra
Сдружение „Евроинтегра”
Проект: “ЕКО Образование за здравословна
околна среда”
MIS ETC CODE 336

площивселскостопанскитерайони (Пардина) или рибарскизони(Чамурлия, Попинаи др.), както и чрез промяна на качеството на водата (например преобразуването на езерото Razimot соленов сладководно).

Като бъдещи планове са предвидени редица екологични възстановителни дейности по делтата на р. Дунав, като например:

- Възстановяване на изначални биологични видове;
- Възстановяване на биоценоза;
- Отстраняване на човешка намеса, доколкото е възможно, с изключение на дейности, извършвани по традиционни методи от местното население;
- Под внимание следва да бъде взета и разумната експлоатация на ресурси, като част от устойчива икономика и безопасна природна околна среда.

В последните 4-5 десетилетия, в Дунавската делта са регистрирани редица нанесени на местообитания вреди и изчезване на видове, в резултат на множество фактори:

- Изграждане на язовири срещу течението, което видимо е нарушило естественото наводняване;
- Създаване на земеделски и риболовни стопанства в делтата, което е намалило природната зона с над 20 % от повърхността;
- Високи нива на хранителни съставки, което се е отразило в загуба на водна растителност и промени в структурата на рибната популация;

www.cbromanibulgaria.eu

Инвестираме във вашето бъдеще!

1680 София, „Бели брези”,
ул. „Хайдушка гора” № 60, ет. 3, ап. 11
тел. +359 2 832 41 36, факс +359 2 832 41 52;
е-мейл: euointegrasofia@gmail.com
www.facebook.com/euointegra
Сдружение „Евроинтегра”
Проект: „ЕКО Образование за здравословна
околна среда”
MIS ETC CODE 336

- Промислено замърсяване, което се натрупва в хайвера на рибите и яйцата на птиците, хранещи се с риба, като пеликан и кormоран, като по този начин се намалява продуктивността им в размножителния процес;
- Разширяване на изкуствен плавателен канал, което оказва негативно влияние спрямо хидроложкия режим и качеството на езерните води;
- Неправилно управление на рибарската дейност и тръстиките ресурси, водещо до развитието на браконьерство.

3. Действия, необходими за повишаване на осведомеността по въпросите на околната среда

През 2010 г. стана ясно, че нито световната, нито европейската цел за спиранена загубата на биологично разнообразие ще бъдат изпълнени, въпрекиважния напредък в мерките за опазване на природата, взети в Европа. Този напредък включва разширяването на мрежата от защитени зони Natura 2000 и възстановяването на някои диви видове, например едрите хищници. През 2011 г. Европейската комисия одобри Стратегия за биологичното разнообразие за 2020 г. с главна цел "спиране на загубата на биологично разнообразие и влошаването на екосистемните услуги в ЕС до 2020 г. и пълното им възстановяване, доколкото е възможно, като същевременно се засилва приноса на ЕС за предотвратяване на глобалната загуба на биологично разнообразие". Тази цел се допълва от шест цели за опазване и възстановяване на природата, поддържане и подобряване на екосистемите и техните услуги, насочвайки се

www.cbromanibulgaria.eu

Инвестираме във вашето бъдеще!

1680 София, „Бели брези”,
ул. „Хайдушка гора” № 60, ет. 3, ап. 11
тел. +359 2 832 41 36, факс +359 2 832 41 52;
е-мейл: euointegrasofia@gmail.com
www.facebook.com/euointegra
Сдружение „Евроинтегра”
Проект: „ЕКО Образование за здравословна
околна среда”
MIS ETC CODE 336

към конкретни движещи сили за загуба на биологично разнообразие (земеделие, лесовъдство, рибарство, инвазивни чуждивидове) и към предотвратяване на загубата на биологично разнообразие.

Ключът за опазване на биологичното разнообразие в България е възприемането на такъв подход към стопанисването и управлението на земята и ресурсите, който отчитастойността на запазването и възстановяването на разнообразието във всички мащаби, както в защитените територии и резерватите, така и на земите извън тях. При различните режими на стопанисване и управление, предлаганите в тази категория препоръки подчертават нуждата от по-добра интеграция на управлението на всички земни, водни и биологични ресурси, с цел да се запазят и възобновят екологичните процеси, от които зависи биологичното разнообразие.

В 7-мата програма за действие за околната среда е необходим по ясен и недвусмислен начин да се опишат свързаните с околната среда предизвикателства, пред които е изправен ЕС, включително ускоряването на изменението на климата, влошаването на екосистемата и увеличаването на прекомерното използване на природните ресурси. От ключово значение през идното десетилетие ще бъде решаването на свързаните с околната среда проблеми с помощта на по-съгласуван и интегриран подход, който отчита връзките между тези проблеми и запълва съществуващите празнини. В противен случай могат да бъдат причинени необратими вреди. Ето защо следва да се установят конкретни цели за 2020 г. и да се определи ясна и амбициозна визия за околната среда до 2050 г., въз основа на рамка за финансиране, насочена към иновации в образованието, научноизследователска и развойна дейност, имащи за цел осигуряването на високо качество на живот и благосъстояние за всички

www.cbromanibulgaria.eu

Инвестираме във вашето бъдеще!

1680 София, „Бели брези”,
ул. „Хайдушка гора” № 60, ет. 3, ап. 11
тел. +359 2 832 41 36, факс +359 2 832 41 52;
е-мейл: euointegrasofia@gmail.com
www.facebook.com/euointegra
Сдружение „Евроинтегра”
Проект: „ЕКО Образование за здравословна
околна среда”
MIS ETC CODE 336

граждани. Свързаните с политиката слабости включват слабо прилагане и осъществяване на природозащитно законодателство и резултатно спазване на екологичните и природосъобразни административно-правни мерки и разпоредби; неефективно стопанисване и управление на защитените територии; неефективни (или несъществуващи) наказания, глоби и санкции; липса на регистрация и ефективен контрол върху добива и ползваните биологични ресурси и др.

Проведена анкета сред учениците от партниращите училища по проект „ЕКО Образование за здравословна околна среда“ MIS ETC 336, категорично показва липсата на дори средно ниво на запознатост с въпросите на околната среда в трансграничния регион Румъния - България. Изготвените от експертите по проекта анализи на резултатите от анкетите подчертават необходимостта от засилен фокус върху екологичните проблеми и мерките за предотвратяването им. Частичната обща култура, с която разполагат учениците е крайно недостатъчна за ефективното решаване на множеството местни проявления на глобални природни събития. Навременното въвеждане на задълбочено преподаване по водещите теми, свързани с опазването на околната среда, би спомогнало за изграждане на цялостна рамкова стратегия за този процес, която да бъде развита от следващите поколения. Най-достъпният метод за преподаване сред младите ученици е дигитализираното учебно съдържание. Тази модерна иновация е доказала ефикасността си в най-напредналите държави в Европа, както и в световен мащаб. В 21-ви век компютрите са част от всяко домакинство, като по този начин младото поколение израства технически грамотно и подготвено за постоянно променящата се технологична среда. Тя оказва своето влияние и в сферата на образованието, което от своя страна

www.cbromanibulgaria.eu

Инвестираме във вашето бъдеще!

1680 София, „Бели брези”,
ул. „Хайдушка гора” № 60, ет. 3, ап.11
тел. +359 2 832 41 36, факс +359 2 832 41 52;
е-мейл: euointegrasofia@gmail.com
www.facebook.com/euointegra
Сдружение „Евроинтегра”
Проект: „ЕКО Образование за здравословна
околна среда”
MIS ETC CODE 336

измества старите форми на преподаване за сметка на иновативни инструменти. Отличен пример за това са т. нар. **уеб портали**, които не само позволяват съхранението на огромно количество информация, която не заема място като хартиения носител; те също държат учениците и учителите в постоянна комуникация, което неминуемо подобрява процеса на усвояване на учебния материал и засилва интереса на младите към академичната среда.

Предвид гореизложените данни и аргументи се обуславя необходимост от вземането на спешни мерки за повишено разпространение на информация от научен характер, отразяваща приоритетните екологични проблеми в трансграничния регион Румъния - България. Липсата на познания и неефективната политика също могат да се разглеждат като заплахи. Макар, че солидната основа на научната информация за биологичното разнообразие в България е една от най-силните страни на нацията като цяло, в нея все пак има известни празноти и слабости. Най-значителните измежду тях са недостатъчна информация за видовото богатство, разпределението и разпространението на някои видове, съществуващите популации и популационната динамика и тенденции по отношение на много таксономични групи; недостатъчна информация за биологичното разнообразие в специфични географски райони; недостатъчна информация за въздействието на различните антропогенни заплахи, както и за методите за тяхното смекчаване и за процедурите и начините за възстановяване. Освен това, налице е неадекватно разбиране от страна на обществеността на значението на биоразнообразието и заплахите за него. Липсва надеждна и лесно достъпна информация, която може да издигне на по-високо ниво обществената култура и съзнание.

www.cbromanibulgaria.eu

Инвестираме във вашето бъдеще!